

**Департамент освіти і науки, молоді та спорту
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
КНП «ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ МІСТА КИЄВА»**

**Аналітична довідка
за результатами соціологічного дослідження
«Використання інформаційно-комп'ютерних технологій у загальноосвітніх
навчальних закладах м. Києва»**

Київ-2017

Зміст

Вступ.....	3
1. Методологія дослідження.....	4
2. Загальна характеристика учасників соціологічного дослідження	5
3. Результати дослідження	7
3.1. Мультимедійний комплекс як форма організації навчання учнів	7
3.2. Особливості використання вчителями мультимедійного комплексу під час навчально-виховного процесу	9
3.3. Використання педагогами соціальних мереж	13
3.4. Застосування «хмарних технологій» у навчальному процесі	16
4. Висновки	19

Вступ

Сучасні виклики інформаційного суспільства вимагають змін у генеруванні, систематизації інформації. Інформаційно-комп'ютерні технології збільшують варіативність каналів отримання інформації. Нині знижується важливість і привабливість традиційних форм організації навчального процесу, де учитель є основним ретранслятором знань. Стрімкий розвиток комп'ютерних технологій робить доступним для використання в навчальних закладах як персональних комп'ютерів, так і технічних (мультимедійних) засобів навчання, що якісно змінюють процес передачі і засвоєння знань. Тому впровадження комп'ютерних технологій у початковий процес можна охарактеризувати як логічний і необхідний крок у розвитку сучасного інформаційного світу в цілому. Такий стан речей актуалізує проблему вивчення особливостей використання інформаційно-комп'ютерних технологій у практиці педагогів; впливу інформаційних засобів на реалізацію ідей розвиваючого навчання; формування в учнів предметних компетенцій, мотивів навчання, уміння співпрацювати; підготовки учнів до адаптації в інформаційному суспільстві.

Дослідження проводилося ОСВІТНЬОЮ АГЕНЦІЄЮ МІСТА КИЄВА 25.01.2016 року. У рамках проведення соціологічного дослідження «Використання інформаційно-комп'ютерних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва» обстеженню підлягали державні загальноосвітні навчальні заклади (ЗНЗ) (за винятком вечірніх шкіл, шкіл-інтернатів для дітей з особливими потребами). У зазначених ЗНЗ одиницями спостереження є вчителі основної та старшої школи. У дослідженні брали участь 670 респондентів із 100 загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) м. Києва.

1. Методологія дослідження

Мета: дослідити особливості використання вчителями інформаційно-комп'ютерних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Завдання:

1. Виявити поширеність інтерактивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.
2. З'ясувати основні характеристики мультимедійного комплексу як форми організації навчання учнів.
3. Дослідити особливості використання вчителями мультимедійного комплексу.
4. Визначити роль соціальних мереж у професійній діяльності педагогів.
5. З'ясувати особливості застосування «хмарних технологій» у навчальному процесі.

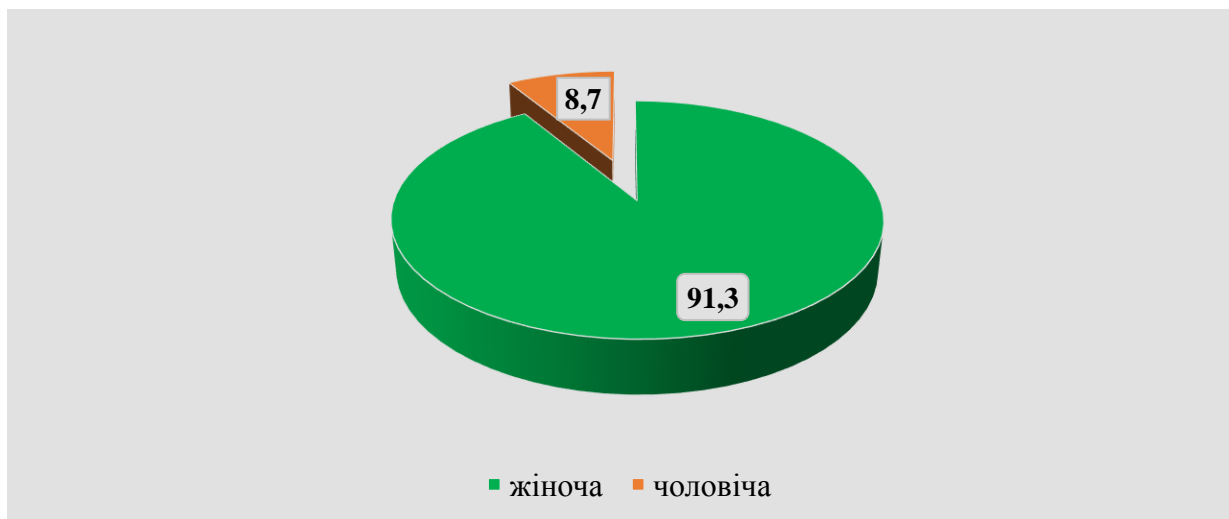
Обґрунтування методів дослідження

Методом дослідження вибрано анкетне роздаткове опитування, що забезпечать можливість дізнатися думку вчителів загальноосвітніх навчальних закладів міста Києва щодо особливостей використання інформаційно-комп'ютерних технологій у їхній практиці. Перевагами даного методу дослідження, порівняно з іншими соціологічними методами, є швидкість отримання даних, централізованість опитування, застосування універсальних математичних програм для аналізу первинної статистичної інформації та можливість поширення результатів дослідження на всю генеральну сукупність (учителів м. Києва).

2. Загальна характеристика учасників соціологічного дослідження

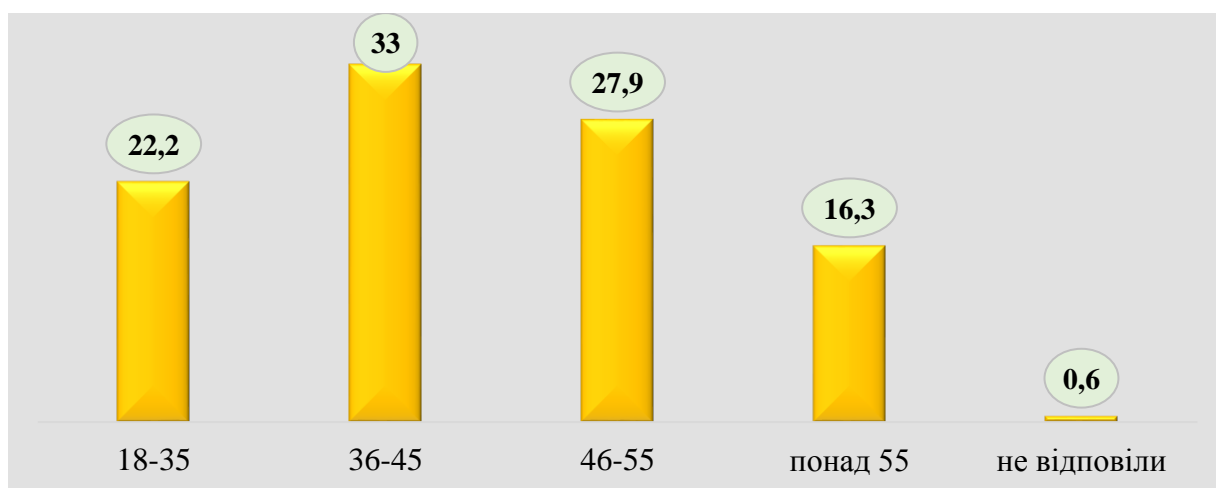
Розподіл учителів за статтю, які брали участь у дослідженні, наведено на діаграмі 1. Частка учасників дослідження жіночої статі є вищою, ніж частка осіб чоловічої статі, і становить 91,3%.

Діаграма 1. Стать респондентів, %

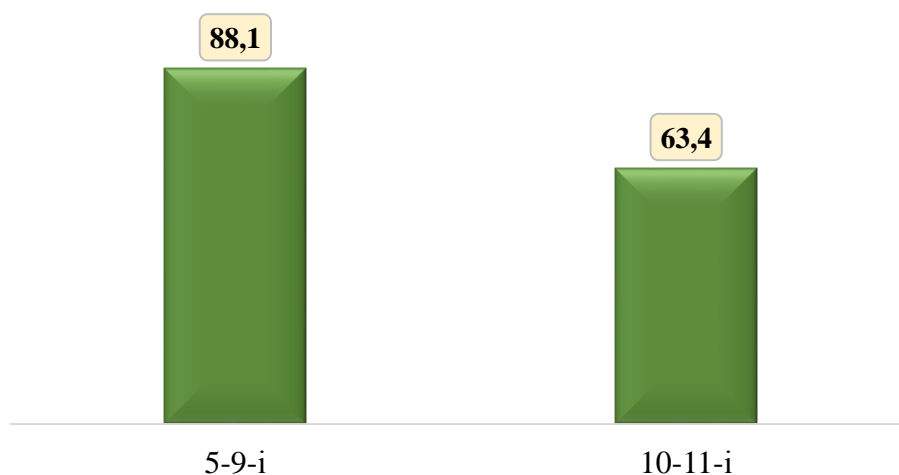
На діаграмі 2 відображено розподіл респондентів, що брали участь у дослідженні, за віком. Серед учителів переважає середня вікова категорія – 36-45 років (33%).

Діаграма 2. Вік респондентів, %

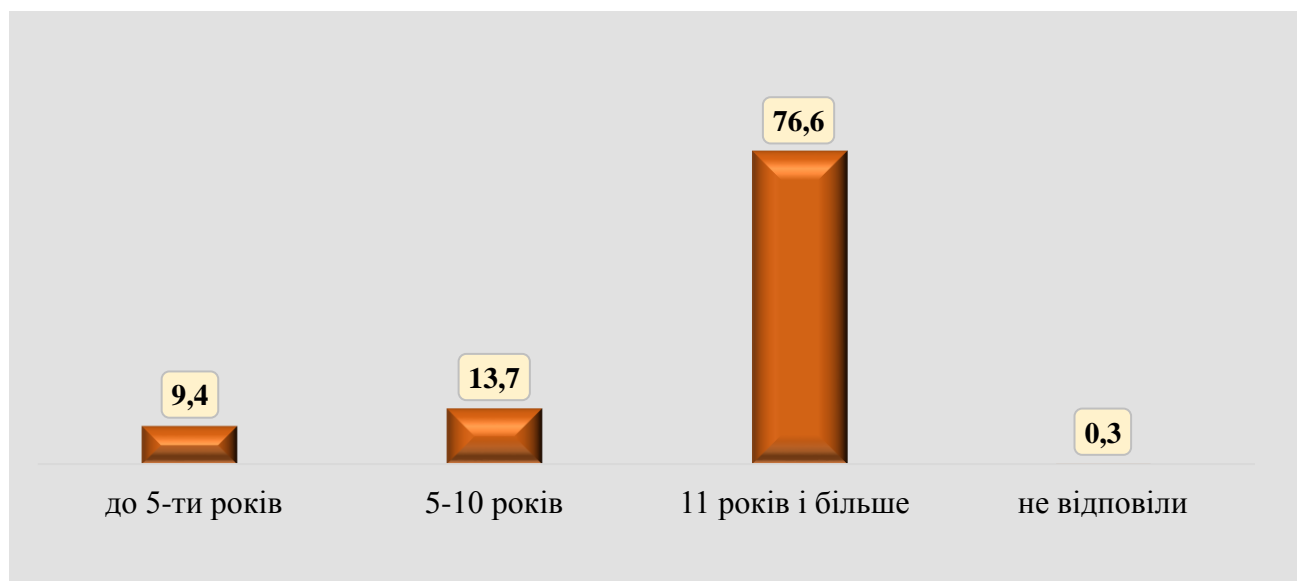
Більшість педагогів, що взяли участь у дослідженні, викладає у 5-9 класах (88,1%, діаграма 3).

Діаграма 3. Класи, у яких викладають учителі, %

Розподіл учителів за педагогічним стажем зображений на діаграмі 4. Серед опитаних педагогів переважають особи з педагогічним стажем понад 11 років (76,6%).

Діаграма 4. Педагогічний стаж учителів, %

3. Результати дослідження

3.1. Мультимедійний комплекс як форма організації навчання учнів

1. Половина учителів (52,4%) вважають, що застосовувати мультимедійний комплекс у школі можна уже з 1-го класу. Лише 1,5% педагогів стверджують, що даний метод потрібно застосовувати у старшій школі (діаграма 5).

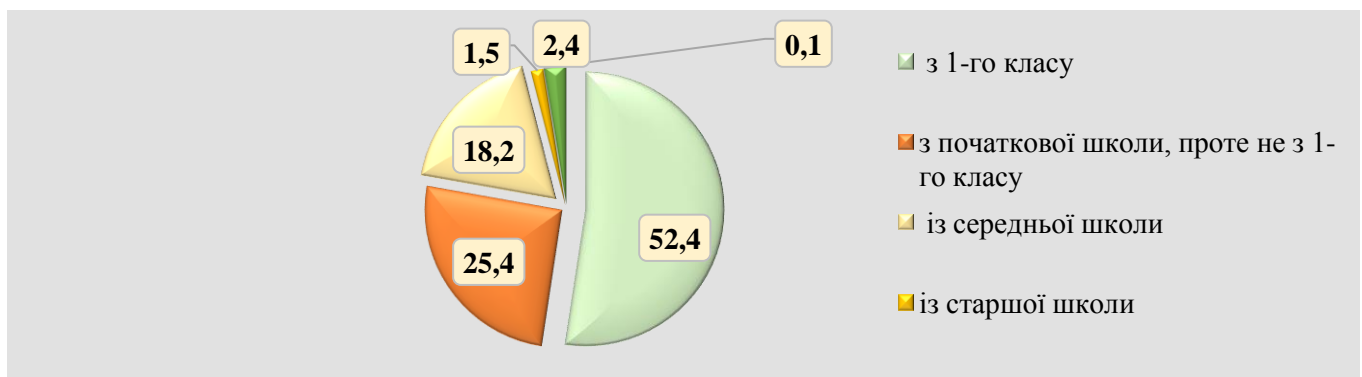
2. Третина респондентів (33,5%) зазначила, що мультимедійний комплекс доцільно використовувати під час вивчення всіх навчальних предметів. Однак педагоги виокремили предмети, на яких часто використовують мультимедійний комплекс, а саме: природничо-математичного (біологія, географія, математика) і гуманітарного (історія, іноземні мови) циклу (діаграма 6).

3. Більшість педагогів (72,5%) вважає, що мультимедійний комплекс доцільно поєднувати із традиційними методами навчання (діаграма 7).

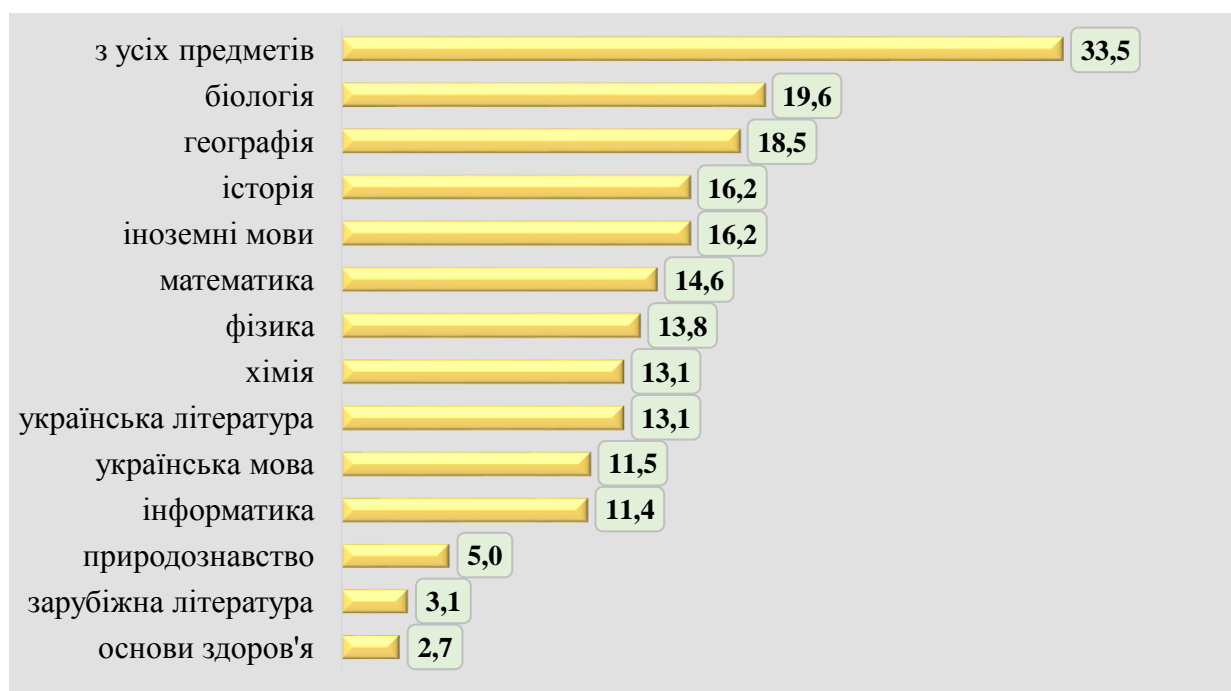
4. Мультимедійний комплекс, порівняно із традиційними методами навчання, має такі переваги: дає можливість учням краще засвоїти навчальний матеріал, розвинути їх пізнавальні здібності (відповідно 86,6% і 60,9%) (діаграма 8).

Додаток 1

Діаграма 5. Коли найбільш доцільно починати використовувати мультимедійний комплекс у школі, %

Діаграма 6. На яких уроках найбільш доцільно використовувати мультимедійний комплекс, %

Діаграма 7. Частота використання мультимедійного комплексу в навчальному процесі, %

Діаграма 8. Переваги використання мультимедійного комплексу, порівняно із традиційними методами навчання, %

3.2. Особливості використання вчителями мультимедійного комплексу під час навчально-виховного процесу

1. Більшість навчальних закладів м. Києва (85,8%) забезпечена двома і більше мультимедійними комплексами (діаграма 9).

2. Із аналізу даних, які представлені на діаграмі 10, дійшли висновку, що учителі загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва активно використовують мультимедійні комплекси у своїй роботі. Лише 3,6% педагогів не застосовують.

3. Основні причини нечастого використання мультимедійного комплексу: недостатня забезпеченість (43,9%) та їх відсутність (28,8%) (діаграма 11).

4. Питання «Що використовують учителі із мультимедійного комплексу?» перевіряло обізнаність педагогів щодо засобів мультимедійного

комплексу. **Аналіз відповідей дав змогу зробити висновок, що більшість учителів сплутує поняття комплектуючих мультимедійного комплексу з його призначенням.** Так, 88,4% учителів віднесли до складових мультимедійного комплексу презентації в програмі Power Point. Доволі великий відсоток педагогів 89,7% взагалі використовує тільки комп'ютер із мультимедійного комплексу (діаграма 12).

5. Педагоги використовують мультимедійний комплекс на уроках переважно для ознайомлення з новим навчальним матеріалом (90,7%), систематизації знань (68,5%), формування мотивації учнів до навчання (60,9%) (діаграма 13). Крім того, учителі користуються з метою:

- ✓ побудови графіків;
- ✓ використання відеозаписів;
- ✓ використання онлайн-тестів;
- ✓ створення презентацій;
- ✓ розвитку навичок аудіювання;
- ✓ візуалізації навчального матеріалу;
- ✓ розвитку просторового мислення;
- ✓ тестового контролю знань.

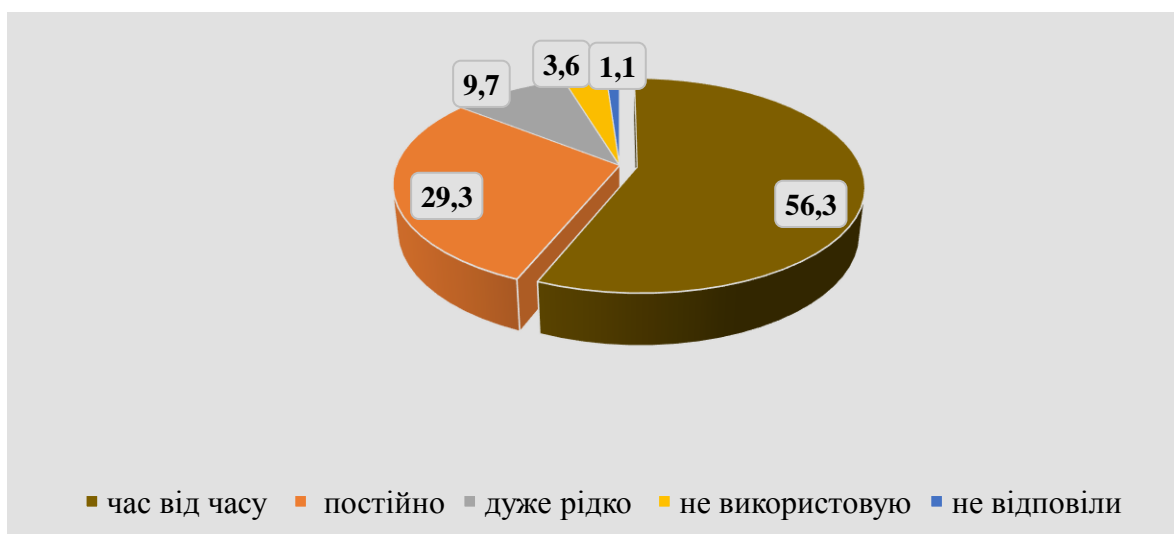
6. Серед проблем, що виникають під час використання мультимедійного комплексу, респонденти виокремили: брак часу на методичну розробку уроку (41,3%) та огріхи в роботі комплексу (28,8%). Майже не виникає проблем у педагогів із підтримкою дисципліни учнів на уроці (2,7%) під час застосування мультимедійного комплексу та рівнем їхньої компетентності щодо його використання (6,9%) (діаграма 14).

Додаток 2

Діаграма 9. Кількість мультимедійних комплексів у школі, %

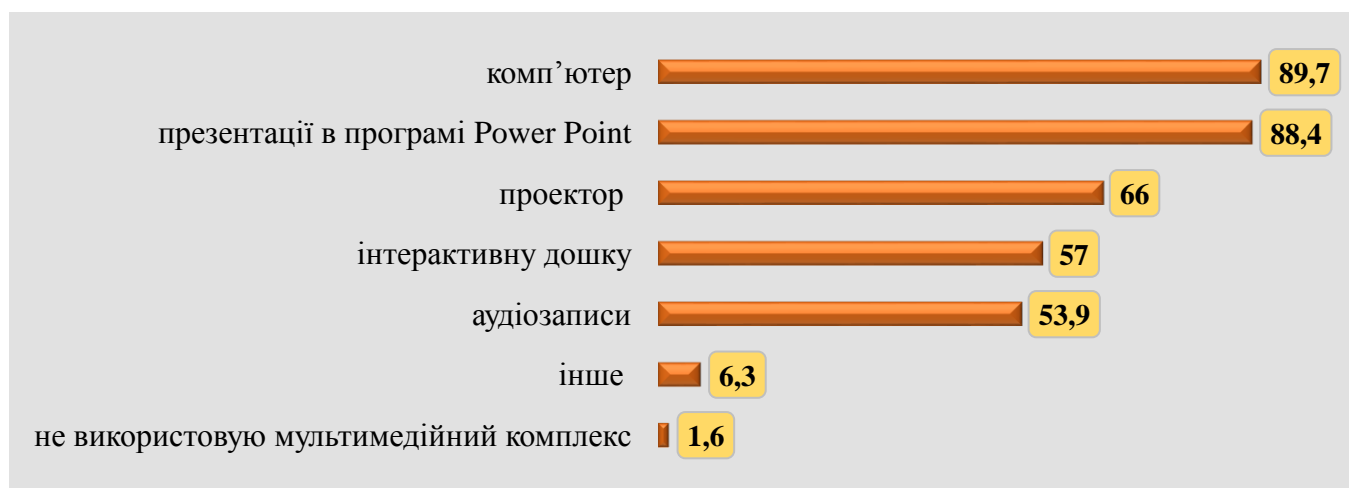
Діаграма 10. Частота використання учителями мультимедійного комплексу у своїй роботі, %

Діаграма 11. Причини нечастого використання або взагалі невикористання учителями мультимедійного комплексу, %

Діаграма 12. Що використовують учителі із мультимедійного комплексу у своїй практиці, %

Діаграма 13. Навіщо учителі використовують мультимедійний комплекс на уроках, %

Діаграма 14. Проблеми, які виникають в учителів під час застосування мультимедійного комплексу, %

3.3. Використання педагогами соціальних мереж

1. Більшість учителів є активними учасниками соціальних мереж (87%) (діаграма 15).

2. **Найбільш популярні серед педагогів:** фейсбук (86,3%), контакт (34,7%), вайбер (15,3%) (діаграма 16).

3. **Використовують педагоги соціальні мережі переважно для професійних цілей: обміну педагогічним досвідом зі своїми колегами та підвищення професійного розвитку** (відповідно 66,4% та 59%). 17,3% – для розваг (діаграма 17).

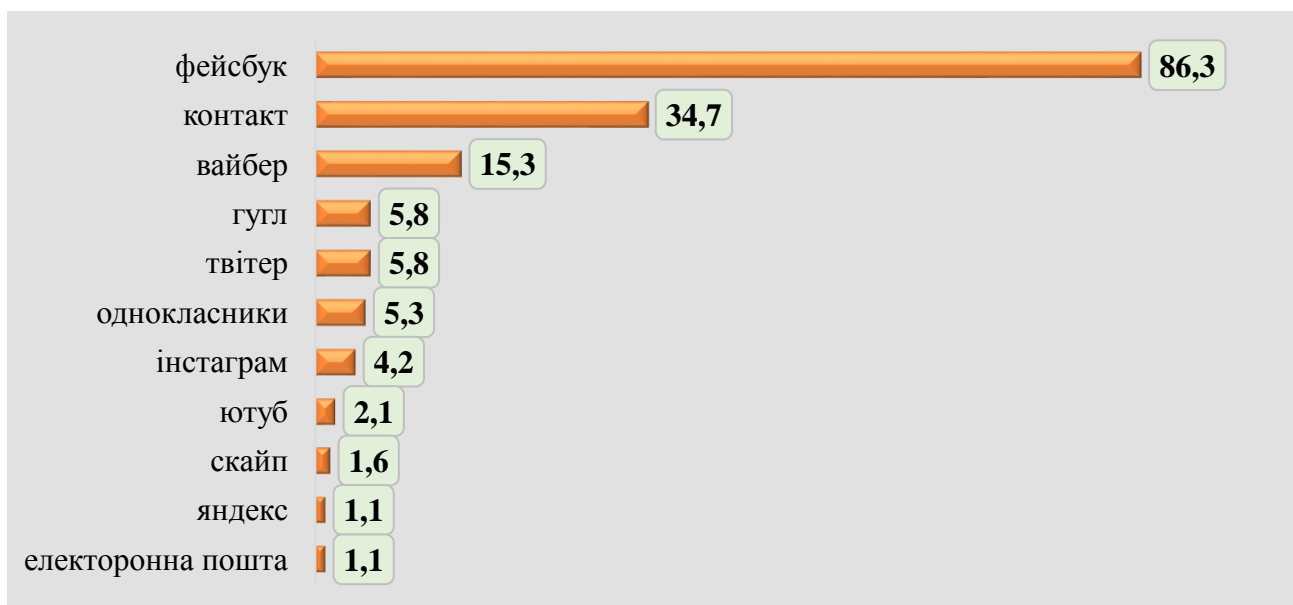
4. У майже половині навчальних закладів (48,1%) для комунікації між педагогами створені власні соціальні мережі (діаграма 18).

Додаток 3

Діаграма 15. Використання вчителями соціальних мереж, %

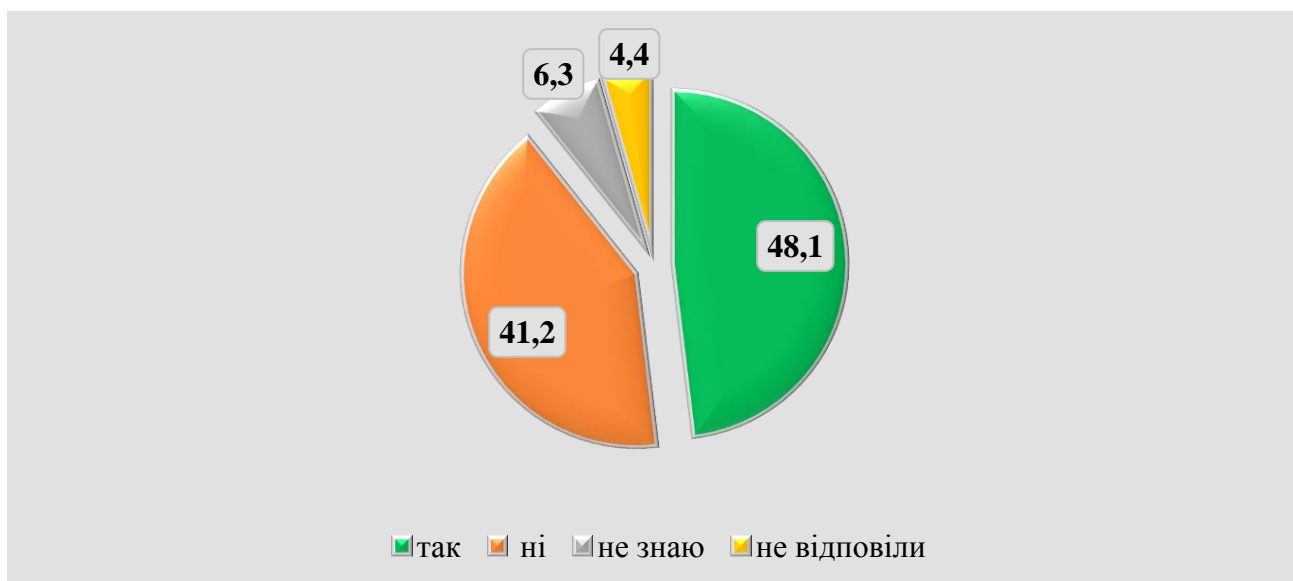
Діаграма 16. Якими соціальними мережами користуються вчителі, %

Діаграма 17. Навіщо використовують учителі соціальні мережі, %

Діаграма 18. Наявність у навчальних закладах власних соціальних мереж, %

3.4. Застосування «хмарних технологій» у навчальному процесі

1. Проаналізувавши дані, які зображені на діаграмі 19, дійшли висновку, що вчителі по-різному розуміють поняття «хмарні технології». Проте найбільша частка із них інтерпретує це як можливість зберігати та обробляти інформацію (30%), доступ до комп'ютерних ресурсів (14,8%). Таке тлумачення даного поняття відповідає його визначенню. Отже, **більшість учителів обізнана з «хмарними технологіями».**

2. **76% учителів вважають доцільним використовувати «хмарні технології» у навчально-виховному процесі.** Цю думку не підтримує лише 1,9% педагогів (діаграма 20).

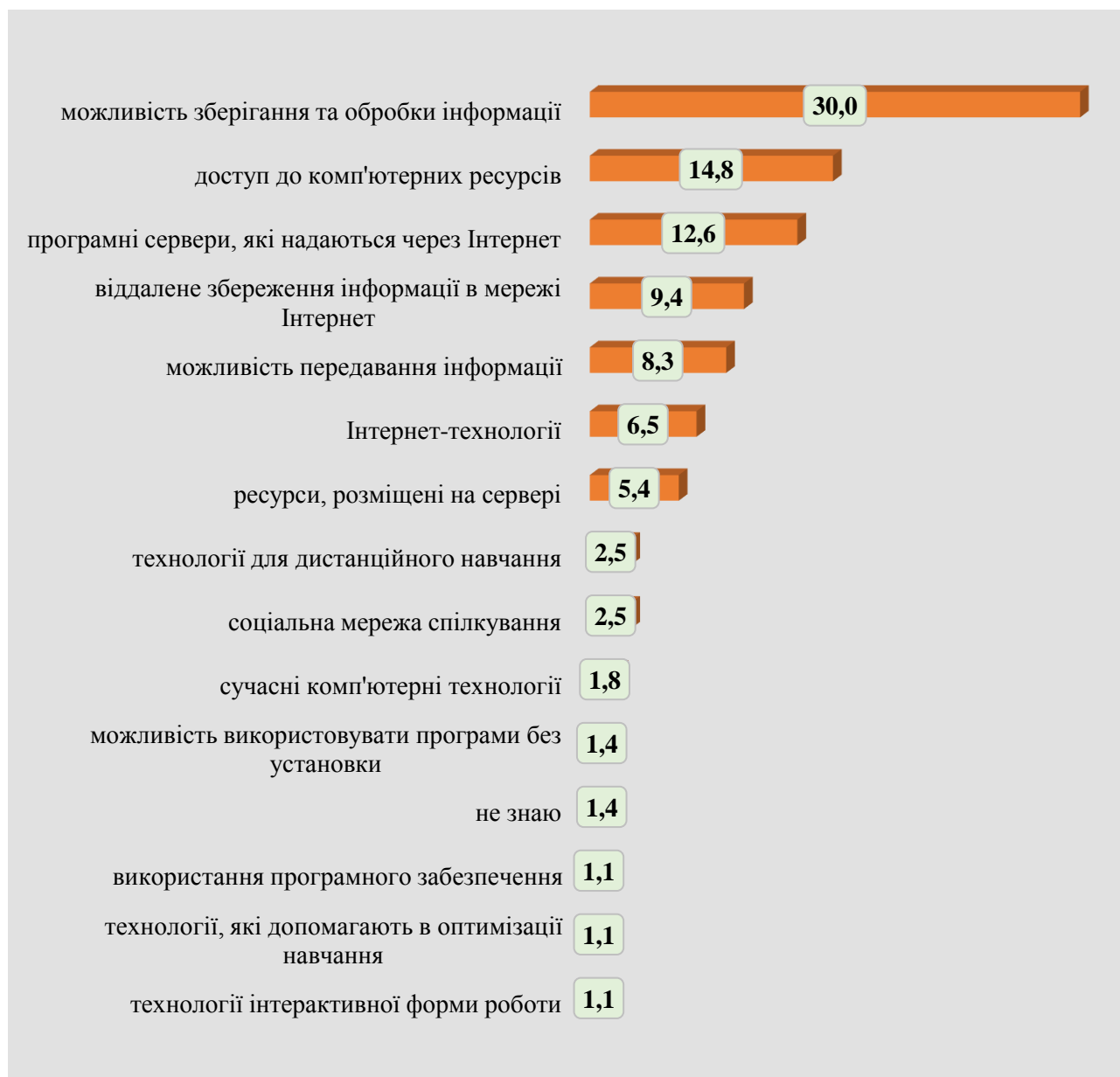
3. Серед «хмарних технологій» у школах найчастіше застосовують електронну пошту (86,1%), систему дистанційного навчання (42,7%), онлайн-сервіси для навчального процесу (41,8%) (діаграма 21). Лише 4,6% загальноосвітніх навчальних закладів не використовують «хмарні технології» для оптимізації навчально-виховного процесу. На відкриту частину запитання «Які «хмарні технології» використовуються у вашому навчальному закладі», додали:

- ❖ відео- конференції;

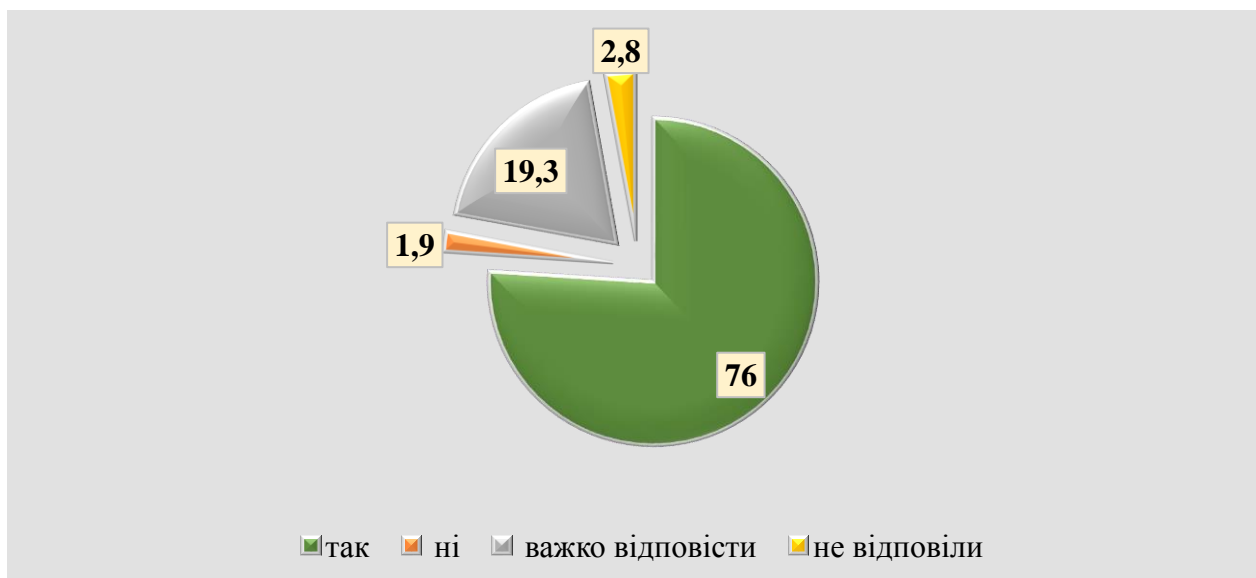
- ❖ офіс 365;
- ❖ програмне забезпечення від Google.

Додаток 4

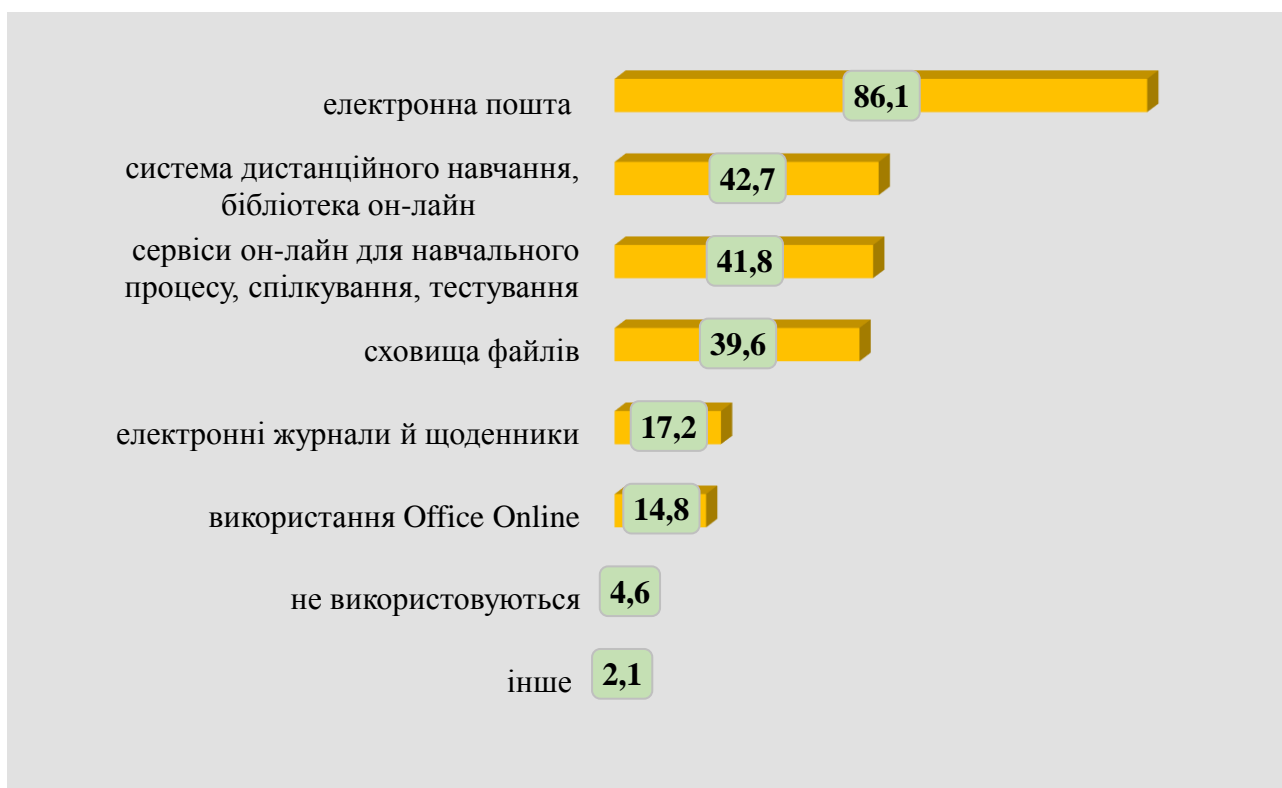
Діаграма 19. Розуміння вчителями поняття «хмарні технології», %

Діаграма 20. Доцільність упровадження «хмарних технологій» в навчально-виховний процес, %

Діаграма 21. «Хмарні технології», що використовуються у навчальних закладах, %

4. Висновки

Аналіз результатів дослідження дав змогу з'ясувати особливості використання інформаційно-комп'ютерних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва. З'ясовано основні характеристики *мультимедійного комплексу як форми організації навчання учнів.*

Унаслідок дослідження виявлено *особливості використання учителями мультимедійного комплексу.*

Частота використання	<ul style="list-style-type: none"> • Майже всі опитані учителі використовують постійно чи час від часу
Основні причини невикористання	<ul style="list-style-type: none"> • Невелика кількість мультимедійних комплексів у школах. • Відсутність мультимедійних комплексів у навчальних кабінетах.
Основні засоби із мультимедійного комплексу, що використовують учителі	<ul style="list-style-type: none"> • Комп'ютер
Основні цілі використання	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з новим матеріалом • Систематизація знань • Формування мотивації учнів до навчання
Труднощі використання	<ul style="list-style-type: none"> • Брак часу на методичну розробку уроку. • Огріхи у роботі комплексу.

Соціальні мережі відіграють значну роль у підвищенні *професіоналізму педагогів*, адже учителі використовують соціальні мережі для обміну педагогічним досвідом зі своїми колегами.

«Хмарні технології» широко застосовуються в навчальному процесі. Переважно електронна пошта, система дистанційного навчання, сервіс-онлайн.